

Детска градина № 34 „Лястовичка”/ с яслена група / - Варна
ж.к. „Възраждане” - I, до бл.3
Телефон : 052 500 – 343, e-mail: info-400230@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ: _____
Със заповед № РД-07- 01 от 16 .09 .2024г.
Директор на ДГ № 34„Лястовичка“
/ Ан. Рашкова /

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДЕТСКА ГРАДИНА № 34 ”ЛЯСТОВИЧКА”- ВАРНА

I. ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА НА ДГ № 34 „ЛЯСТОВИЧКА” е изготвена съгласно чл. 70 ал.1 от ЗПУО и в съответствие с разпоредбите на чл. 29, ал. 4 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, като част от стратегията за развитието на ДГ № 34 ”Лястовичка”. Програмната система съответства на Държавния образователен стандарт за предучилищно образование и се основава на принципите и насоките заложи в Стратегията на развитие на детското заведение.

Програмната система на ДГ № 34 „Лястовичка” е съобразена със спецификата на детската градина, съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата и е изцяло насочена към осигуряване на образователен процес, съобразен с образователните направления и образователните ядра, определени от ДОС (2016г.). Програмната система ще даде възможност да се утвърдят в практиката на детската градина всички нови тенденции и виждания за развитието на предучилищното възпитание, за да се постигне гъвкавост, динамичност и адаптивност в процеса на взаимодействие с детето.

Програмната система включва:

1. Образователно съдържание, даващо възможност на децата да усвоят знания, умения и отношения по образователните направления и връзката между тях.
2. Осигуряване на взаимодействие между дейностите на детето, в съответствие с задачите по образователни направления и образователните ядра към всяко направление.
3. Приложение на основни и допълнителни подходи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразени с възрастта на децата и постигане на компетентностите, определени в ДОС за предучилищно образование.
4. Активното присъствие на игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления

II. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. **ПОДХОДИ:** Основните подходи при реализиране на педагогическото взаимодействие са:

- **Хуманно-личностен подход:** Личният опит е в основата на субективния опит – основна функция на образователната институция е да се осъзнае и систематизира стихийният опит на детето. Възпитаването и обучението на детето се осъществяват чрез съчетаване на вербалните с игрови, нагледни и практически интерактивни техники. Дейността не е цел, а културните компетенции чрез нея като средство придават модерна характеристика на европейското образование в комплексно интегрираните форми на интеракция на основата на водещата за психичното развитие - игровата. Гарантират се динамичните преходи от ситуации като варианти за мястото и позицията, на ролята и статуса на детето в тях. Търсят се индикатори за вътрешната динамика на игра и усвояване, на познание и креативност. Осигурява се самоактуализацията на индивидуалността – стабилност, присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност.
- **Индивидуален:** съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.
- **Игров** - Преди всичко, защото играта, е естественото състояние на детето. Чрез нея, по естествен и непринуден начин се осъществява физическото, умственото и нравствено му развитие. В играта и чрез играта, малкият ученик удовлетворява някои свои жизнено важни потребности, именно затова е този силен стремеж към нея. Играе се заради насладата, която носи игровият процес като свободна творческа дейност с подobaващо игрово настроение. Играта, като занимание или действие, се извършва с чувството на радост и душевна удовлетвореност.
- **Дейностен:** на детето да се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване; стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения;
- **Ситуационен:** да се създават специално организирани ситуации и да се използват непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.
- **Холистичен:** детската личност е цялостна динамична система, затова е необходимо да се работи за развитие на всичките ѝ страни, специализирано относно проблема (ако има такъв), но не фрагментарно относно нейната цялостност; педагогът да обхваща и вижда цялата картина.
- **Комплексен:** всички главни и подпомагащи социално-педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата; цялостното поведение на детето да протича в социален контекст в среда на положително настроени връстници и възрастни.
- **Рефлексивен и ценностно - ориентиран подход:** Рефлексията от своя страна изисква развитие на такива феномени като: самооценка, самоконтрол - саморегулация при решаване на игрови, практически и познавателни задачи. Ученето през целия живот интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални), които развиват детската индивидуалност с цел

стимулиране на представи, умения и компетенции. Постмодернистичните концепти в план образование налагат стимулиране на межкултурната рефлексия в европейското образователно пространство.

- **Комуникативно-експресивен и креативен подход:** Разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти. Подпомага се индивидуалната експресивност на детето. Акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването.
Развиват се комуникативни умения, уменията за самопредставяне и за работа с другите – в диади, малки групи и в екип.

2. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; и физическа култура.). Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина.

Формите на педагогическото взаимодействие се организират при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Съгласно чл.65 от ЗПУО педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и в допълнителни форми.

2.1. Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра и се организират само през учебното време на учебната година - от 15 септември до 31 май и осигуряват постигането на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

Продължителността на една педагогическа ситуация, в зависимост от възрастта на децата варира:

- за първа и втора възрастова група- от 15 до 20 минути;
- за трета и четвърта подготвителна- от 20 до 30 минути.

2.2. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя и са свързани с интересите и потребностите на децата. Чрез тях се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности по образователни направления определени в ДОС и са част от системните дейности за постигане на поставената цел. Допълнителни форми са:

- Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
- Дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

Видове допълнителни форми:

За стимулиране на двигателната активност : - подвижни игри, спортно -подготвителни игри, народни игри, спортен празник, разходки .

- ❖ За стимулиране на интелектуалното развитие: - игри -развиващи ; образователни ; логически .
- ❖ За стимулиране на социални, граждански, екологични и интеркултурни компетентности / възпитаване на умения за социално утвърдени поведенчески модели и правила за собствена защита на здравето и емоционално благополучие/здравен и културен стандарт/; - игри - сюжетно -ролеви ; конструктивни ; театрализирани ; - тематични развлечения ; - междугрупово общуване с цел подпомагане междуличностно общуване на деца от различни възрасти .
- ❖ За стимулиране на индивидуалния потенциал ; - кътове по интереси, дейност по избор
- ❖ За реализиране на дейности по вътрешни и спечелени проекти

Допълнителните форми се провеждат извън времето на педагогическите ситуации, както в учебното, така също и в неучебното време.

3. ТЕХНОЛОГИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

За реализиране качествен образователен процес, за разгръщане познавателната активност на детето и поощряване усилията му да достигне до новото познание, водещи методи са :

3.1. Методи за стимулиране на познавателен интерес -изискват да се привлече вниманието на детето към познавателната задача, да се провокира детското любопитство и интерес към нещо ново, непознато.

3.2.Методи за стимулиране на познавателната активност - целят активизиране на детското мислене поведение.Тези технологии учат децата как да се учат, как да го направят да мислят и да действат.

3.3. Методи за стимулиране на ценностна ориентация - познавателния факт да се обвързва с човешките добродетели.

3.4. Методи за проследяване на постиженията - проследяване на резултатите от образователния процес ще се прилагат:

- **Текущо**, чрез ситуации, включени в хорариума по образователното направление.
- **Чрез ситуации** – също включени в хорариума на образователното направление, в началото и в края на учебната година на принципа „вход-изход“

За постигане на ефективност от приложението на тези методи учителите използват:

- словесни методи и похвати;
- нагледни методи и похвати;
- практически методи и похвати в тяхното разнообразие.

Всички методи трябва да се прилагат така , че да създават ситуации за собствени образователни усилия на децата ,възникващи под влияние на вътрешни потребности.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

Минималния общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по Образователните направления в ДГ № 34 „Лястовичка” са разпределени съобразно Наредба 05/03.06.2016 г.:

Първа група – 11 ситуации;

Втора група – 13 ситуации

Трета група – 15 ситуации

Четвърта група – 17 ситуации

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ			
	3-4 годишни	4-5 годишни	5-6 годишни	6-7 годишни
Български език и литература	1+1	2	2	3
Математика	1	1	2	3
Околен свят	1	2	2	2
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2+1	2+1
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общо	11+1=12	13	16	17+1=18

IV. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

При изготвянето на тематичното разпределение в ДГ №34,, Лястовичка” се спазват и разпоредбите на чл. 30, ал.1 на Наредба №5. Тематичното разпределение по чл. 29, ал. 4, т. 3 осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления по чл. 28, ал. 2 и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

1. Планиране на образователното съдържание

- Отчитат се интересите на децата и спецификата на образователната среда в детската градина;
- Осигурява се ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователни направления;
- Включват се теми за постигане на отделни компетентности, като очаквани резултати по ДОС, се конкретизират със задачи;
- При разработване на тематичното разпределение, учителите в ДГ №34,, Лястовичка” прилагат системно- интегралният, синергетичният подход и тематично-холистичният подход, като:
  - Посочена е обща тематична зона за седмицата, така че детето да разкрие в система от знания, умения и отношения единството на заобикалящия го свят. Седмичната глобална тема се извежда на принципа на празничния календар и сезонно-природните явления и това осигурява обща база за търсене на сюжетно- логически връзки при реализиране темите на педагогическите ситуации за седмицата.
  - Всяко образователно направление има своите специфични цели и задачи за формиране на конкретни специални компетентности, което предполага динамика в търсенето на интегративни връзки на познанието и уникалност на педагогическото взаимодействие. В организационно-методически план учителят може да разкрие общи връзки между знанията, уменията, отношенията на две и повече направления.
  - Темите се основават на вътрешно- дяловата интеграция на образователните ядра в дадено образователно направление.
  - Планирането на образователното съдържание изисква:
    - тематична съподчиненост на темите по образователни направления с темите по ОС ;
    - спираловидно подреждане на целите и образователното съдържание при спазване на оптимална дозировка в обема на информация съобразно възрастовите особености на децата;
    - преносимост на знания и умения в различни ситуации;
    - връзка между знания, умения, правила на поведение- знанията да носят прагматичен и ценностен заряд;
    - оптимално съчетание на фронтална и индивидуална организация на педагогическия процес ;
    - реструктуриране на обстановката съобразно тематичния център за разширяване на определеното познание и организиране от учителите на тематична образователна среда.

2. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя на съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по

образователни направления: *български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.*

Проследяването на резултатите от образователния процес има следните задачи:

- да провери ефективността на отделните подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- да проследи резултатите от образователния процес: по образователни направления; общо за детската група; по отношение на всяко дете;
- на базата на тези резултати да се планира образователния процес по дейности и образователни направления;
- да се осъществява съобразеност на образователният процес с индивидуалните особености или специалните образователни потребности на децата.

2.1. Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (*български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; физическа култура*), определени в тестови батерии за всяка възрастова група.

2.2. Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. За целта, с решение на Педагогическия съвет се приема единна, обща за цялата детска градина матрица за описване на индивидуалните резултати на децата в групата. Уменията на детето по отделните направления се диференцират на три нива: под средно, средно, над средно от учителя или друг специалист.

- Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления
- Учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето. Информацията трябва да бъде позитивна, обективна и насочваща чрез развиващата програма за по-нататъшната индивидуална работа с детето.
- В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио. Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги “видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето и по този начин може да подпомогне и родителя. Портфолиото отразява развитието на детето, като процес. За да се постигне този ефект, материалите включени в портфолиото трябва да бъдат събирани по време на целия престой на детето в детската градина.
- В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.

2.3. Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

- ❖ Наблюдение - възприемане, регистриране и оценка на действия, прояви, състояния, процеси, събития.
- ❖ Разговор
- ❖ Беседа

- ❖ Тестови задачи
- ❖ Диагностични упражнения
- ❖ Дидактични игри и упражнения
- ❖ Проучване и оценяване на детското продуктова дейност на децата

V. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

За да остане детската градина естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето, е необходимо утвърждаване тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина. Отношенията между родители и учители да се изгражда на основата на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето.

1. Цел - За реализиране на отговорно участие на семейството в живота на ДГ в периода 2020 – 2025г и укрепване на родителската общност като важна институция набелязваме следните цели:

1.1. Осигуряване на социална, познавателна и специална подготовка, гарантираща комуникативна и действена компетентност на децата чрез взаимодействие между ДГ и семейството.

1.2. Повишаване на педагог-психологическата, здравната и гражданска култура на родителите.

1.3. Споделена отговорност за развитието и просперитета на децата – участие на всеки родител (настояник) като равностоен партньор в образователния процес .

2. Форми на сътрудничество: инфо-форми; образователни форми; форми на пряко участие на родителите; дарителски форми

3. Форми за взаимодействие с родителите:

- Преки контакти при водене или вземане на детето от ДГ
- Важна и текуща информация се публикува на информационно табло в детското заведение и на сайта на детското заведение;
- Консултации с родителите /регламентирани/
- Родителски срещи
- Открити моменти от живота на детето в ДГ /открити педагогически ситуации, празници и съвместни дейности/
- „Отворени врати” за родители в удобен момент от режима
- Практикуми – интерактивна форма не само за даване на информация, но и за практически занимания с родителите
- Анкети – изразяване на мнение и гледна точка по въпроси, свързани със здравословното и емоционалното благополучие на детето
- Трудови дни – ремонт и обновяване на материалната база
- Изложби от съвместна с родителите естетико-художествена дейност на децата
- Изложба от творчество на родителите

- Придружаване на децата при наблюдения
- Информация в електронна среда – сайт на ДГ, FB-страницата на ДГ и др.

Целенасочената съвместна дейност между детската градина и семейството осигурява единен подход в разкриването на обкръжаващия детето свят и постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

4. Акценти в оптимизацията на взаимодействието „детска градина – семейство“:

- Доверието и откритостта във взаимоотношенията е важната предпоставка за ефективно сътрудничество;
- Обмяната на информация и равностойното участие като предпоставка за позитивното развитие на децата;
- Запознаването със спецификата на възпитателно-образователния процес в детската градина /детската група/ да съдейства за придобиване на адекватна представа относно отговорността на учителската професия;

Основните механизми, принципи и подходи за взаимодействие между участниците в предучилищното образование са заложи при разработването на Правилника за дейността на ДГ №34 „Лястовичка”, в частта, уреждаща сътрудничеството и взаимодействието с родители и деца в детската градина.